ลดปุ๋ย ลดฝุ่น

สร้างอากาศสะอาดจากภาคเกษตร

การใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม ไม่ได้หมายถึงการลดผลผลิต แต่คือการใช้ปุ๋ยให้ตรงกับความต้องการของพืชและสภาพดิน ซึ่งช่วยลดต้นทุน ลดมลพิษ และสร้างอากาศสะอาดได้อย่างยั่งยืน

ความเชื่อมโยงระหว่าง "การใช้ปุ๋ย" กับ "ฝุ่น PM2.5"

ปุ๋ยเคมี โดยเฉพาะปุ๋ยไนโตรเจน เช่น ยูเรีย หรือแอมโมเนียมซัลเฟต เมื่อใช้ในปริมาณมากเกินความจำเป็น จะเกิดการสูญเสียธาตุอาหารในรูปก๊าซ เช่น แอมโมเนีย (NH_3) และไนตรัสออกไซด์ (N_2O) สู่บรรยากาศ

ปุ๋ยไนโตรเจน เช่น ยูเรีย แอมโมเนียมซัลเฟต → ใส่มากเกินความจำเป็น เกิดการสูญเสียในรูปก๊าซ → แอมโมเนีย (NH_3) ไนตรัสออกไซด์ (N_2O) → ทำปฏิกิริยากับมลพิษอื่น เช่น SO_2, NOx

เกิดฝุ่นละอองทุติยภูมิ PM2.5 ขนาดเล็ก เข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ

ดังนั้น การใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็นจึงเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดฝุ่น PM2.5 ในภาคเกษตรกรรมและพื้นที่ชนบท

การลดปุ๋ยช่วยลดฝุ่นได้อย่างไร

1. **ลดการระเหยของก๊าซแอมโมเนีย**
   ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใส่ในปริมาณที่เหมาะสม ช่วยลดการสูญเสียไนโตรเจนในรูปก๊าซแอมโมเนีย ลดโอกาสการเกิดฝุ่น PM2.5 ในบรรยากาศ
2. **ลดการเผาตอซังและเศษวัสดุการเกษตร**
   การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับการไถกลบตอซัง ช่วยเพิ่มอินทรียวัตถุในดิน ไม่จำเป็นต้องเผาเศษวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของฝุ่นควันและ PM2.5
3. **ลดการใช้พลังงานในการผลิตปุ๋ยเคมี**
   กระบวนการผลิตปุ๋ยเคมีต้องใช้พลังงานสูง และปล่อยก๊าซเรือนกระจก หากลดการใช้ปุ๋ยเคมีลง จะช่วยลดการปล่อยมลพิษจากภาคอุตสาหกรรมต้นทางได้ด้วย
4. **ช่วยรักษาสมดุลของดินและสิ่งแวดล้อม**
   ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีอินทรียวัตถุสูง จะช่วยดูดซับคาร์บอน รักษาความชื้น และลดการฟุ้งกระจายของฝุ่นจากหน้าดิน โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง

แนวทางการจัดการปุ๋ยเพื่อสร้างอากาศสะอาด

ใช้หลัก "4 ถูก"

- ถูกสูตร
- ถูกอัตรา
- ถูกเวลา
- ถูกวิธี

เพื่อให้พืชใช้ประโยชน์จากธาตุอาหารได้เต็มประสิทธิภาพ และลดการสูญเสียสู่สิ่งแวดล้อม

ตรวจวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย

การรู้คุณสมบัติดินช่วยให้ใส่ปุ๋ยได้เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป ลดต้นทุนและลดการสะสมสารตกค้าง

ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ หรือการไถกลบพืชสด เพื่อเพิ่มอินทรียวัตถุและลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี

งดการเผาในพื้นที่เกษตร

นำเศษวัสดุทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ยหมัก คลุมดิน หรือผลิตพลังงานชีวมวล

ประโยชน์ที่เกิดขึ้น

ด้านเกษตรกร

- ลดต้นทุนค่าปุ๋ย
- ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ด้านสิ่งแวดล้อม

- ลดฝุ่น PM2.5
- ลดก๊าซเรือนกระจก
- ลดการปนเปื้อนในดินและน้ำ

ด้านสุขภาพประชาชน

- อากาศสะอาดขึ้น
- ลดความเสี่ยงโรคทางเดินหายใจ
- คุณภาพชีวิตของชุมชนดีขึ้น

สรุป

"ลดปุ๋ย" ไม่ใช่เพียงการลดต้นทุนทางการเกษตร แต่เป็นการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดการปล่อยมลพิษ ลดการเกิดฝุ่น PM2.5 และสร้างอากาศสะอาดให้กับชุมชนและสิ่งแวดล้อม หากภาคเกษตรร่วมกันปรับเปลี่ยนวิธีการใช้ปุ๋ย ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม และลดการเผาในพื้นที่การเกษตร จะช่วยขับเคลื่อนสู่ **"เกษตรปลอดฝุ่น"** และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคตได้อย่างแท้จริง

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการบรรเทาภาวะโลกร้อนทางการเกษตร
กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
1760 ต่อ 1217
HTTPS://ORGWEB.LDD.GO.TH/ORD